

GULDBORGSUND

§16 B MILJØTILLADELSE

§ 16 B MILJØTILLADELSE TIL SVINEBESÆTNING PÅ SAKSKØBINGVEJ 15, 4880 NYSTED

GULDBORGSUND KOMMUNE
AUGUST 2020
SAGS NR. 19/13234

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	BAGGRUND	3
1.2	DATABLAD	4
1.3	RESUME	5
1.4	AFGØRELSE	6
2	VILKÅR FOR MILJØtilladelse	8
2.1	GENERELLE FORHOLD	8
2.2	LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	8
2.3	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	8
2.4	NABOPÅVIRKNINGER	9
2.5	GØDNINGSPRODUKTION OG - HÅNDBETINGELSE	10
2.6	BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	11
2.7	ALTERNATIVE LØSNINGER og 0-ALTERNATIV	11
2.8	EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING	12
2.10	GENERELLE BEMÆRKNINGER	12
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	14
3.1	GENERELLE FORHOLD	14
3.2	LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	14
3.3	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	16
3.4	NABOPÅVIRKNING	22
3.5	GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETINGELSE	31
3.6	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	33
3.7	EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING	35
3.8	ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV	36
3.9	HUSDYRBRUGETS OPHØR	36
4	OFFENTLIGHED OG HØRING	36
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	37
6	BILAG	37

1 RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har den 26. marts 2019 modtaget ansøgning fra Jens Chr. Brædder om § 16 b miljøtilladelse til svineproduktionen på Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted, med CVR-nr. 15379782. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningsystem husdyrgodkendelse.dk, og har skema nr. 210411. Det er version 6 af ansøgningskemaet, modtaget den 29. juni 2020, der ligger til grund for miljøtilladelsen.

Miljøtilladelsen gives til type af husdyr samt indretning og størrelse af staldenes produktionsareal samt type af gødningsopbevaringsanlæg og overfladeareal på disse.

Produktionsarealet er dér, hvor dyrene kan opholde sig og afsætte gødning. Arealerne, hvor dyrene kun kortvarige eller slet ikke har adgang, tæller ikke med i produktionsarealopgørelsen.

Tidligere tilladelser

Den eksisterende produktion på Sakskøbingvej 15 blev i 2016 miljøgodkendt efter § 11 i husdyrloven.

I godkendelsen fra 2016 blev produktionstilladelsen fastsat til 11.500 smågrise (8 til 34 kg) i toklimastald med delvis spaltegulv samt 4.000 slagtesvin (34 til 115 kg) i stald med delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv, svarende til 173,17 DE. Det er denne produktion, der danner udgangspunkt for nudriften.

Ved 8 års driften er der taget udgangspunkt i det lovlige dyrehold jf. afgørelse om skift i dyretype i 2011. Det tilladte dyrehold var 9.800 smågrise (7,2 – 30 kg) samt 1.830 slagtesvin (30 til 106 kg), svarende til 96 DE.

Produktionsarealerne er de samme i nudrift og ansøgt drift, men gulvsystemet i slagtesvinestalden er ændret, da nudrift er spaltegulv med 50-75 % fast gulv og ansøgt drift er med 25-49 % fast gulv. Produktionsarealer er forskelligt fra 8 års drift, da produktionsanlægget blev revet ned og bygget op igen i forbindelse med godkendelse i 2016.

Der sker ingen fysisk ændring af gulvsystemet i slagtesvinestalden, da stalden i 2016 er blevet opført med et andet gulvsystem end tilladt. Der vil med denne tilladelse derfor ske en lovliggørelse af det faktiske forhold. Beregningsmæssigt er staldsystemet tastet ind som nyt, da nudrift fastsættes efter tilladt produktion.

Samdrift med andre husdyrbrug

Under samme CVR-nr. drives også en svinebesætning på Vestermark 17, 4891 Toreby L. De 2 bedrifter kan drives uafhængigt af hinanden, og ligger med stor indbyrdes afstand. Det er derfor vurderet, at der ikke er tale om samdrift, men at ejendommene skal miljøgodkendes hver for sig.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16 b miljøtilladelse til svinebesætning på Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted.
Tilladelsen omfatter:	692 m ² produktionsareal til smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv. 778 m ² produktionsareal til slagtesvin, delvis spaltegulv 25 – 49 % fast gulv. 36 m ² produktionsareal til slagtesvin, delvis spaltegulv 50- 75 % fast gulv. 233 og 592 m ² gylleoverflade med naturlig flydelag. Gyllekøling med en effekt på 12 %.
Dato ikrafttrædelse:	xx. xx 2020
Bedriftens navn og adresse:	Junkergård, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted.
CVR-nr.:	15379782.
CHR-nr.:	92792.
Ejendomsnummer:	376-0009806.
Matr.nr. og ejerlav:	3a Stubberup By, Herritslev.
Bedriftens ejer og ansøger:	Jens Chr. Brædder, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted.
Konsulent:	Hanne Hoffmann, Gråkjær Landbrug A/S, Fabersvej 15, 7500 Holstebro, tlf. 25196323, E-mail hachr@graakjaer.dk
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. E-mail: teknik@guldborgsund.dk, tlf. 5473 1000.
Forhøring af ejer/konsulent:	d. XX
Nabo/partshøring i perioden:	d. XX
Tilladelsesdato:	d. XX
Afgørelse annonceret:	d. XX
Klagefrist udløber:	d. XX
Søgsmålsfristen udløber:	d. XX
Retsbeskyttelse udløber:	d. XX

1.3 RESUME

Miljøtilladelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og omkringboende.

Ansøgt projekt

Der søges om 1.506 m² produktionsareal og 825 m² gylleoverflade. I slagtesvinestalden vil staldsystemet blive ændret fra et gulv på 50-75 fast gulv til 25-49 % fast gulv. Der sker ingen fysiske ændringer af produktionsarealer eller gødningslagre. Der bygges ikke nyt i forbindelse med dette projekt, og bygningsmassen ændres eller øges ikke i forhold til nudriften. Staldanlægget er ændret i forhold til 8 års driften, da eksisterende staldanlægget blev etableret i 2016 i forbindelse med § 11 godkendelse.

Der søges tillige dispensation for § 32 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for geneafstand til samlet bebyggelse ved brug af 50 % reglen. Kravet er ikke opfyldt med 8,6 meter.

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Ved overholdelse af de vilkår, som miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. bilag IV-arter omkring bedriften, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion. Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder eller Natura 2000 områder.

De statslige Vand- og Natura 2000 planerne blev vedtaget i december 2011, og statens vandområdeplanerne for 2015-21 er vedtaget i juli 2016.

De seneste Natura 2000-planer er gældende for 2016 - 2021. Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

Da der ikke skal etableres nye bygninger, er det vurderet, at det ansøgte ikke ødelægger/sløre områdets landskabsformer eller er i strid med kulturelle interesser i området.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af omkringboende naboer. I denne vurdering indgår faktorer som eksempelvis lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af bedriften.

Husdyrproduktionen vil kunne medføre lugtpåvirkninger af bedriftens nærmeste omgivelser, men lugtberegningerne viser, at der ikke vil være øget påvirkning i forhold til den nuværende drift.

BAT (Bedste tilgængelige teknik)

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ omfatter implementering af dele af IE-direktivet "Direktivet om industrielle emissioner m.v." fra EU².

Da bedriften har en ammoniakemission på over 750 kg NH₃-N (ammoniak) pr. år, skal der foretages en vurdering om bedriften kan overholde BAT-niveauet for ammoniakemission. Der skal eventuelt fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen. Derudover skal der ikke ses på BAT.

Miljøkonsekvensvurdering

Denne tilladelse er givet efter 16 b, og der er derfor ikke krav om miljøkonsekvensvurdering.

Konklusion

Guldborgsund Kommunen vurderer, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra bedriftens anlæg.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til den ansøgte produktion, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger for og vilkår i tilladelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed § 16 b miljøtilladelse til svineproduktionen på bedriften Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted, hørende til bedriften med CVR-nummer 15379782. Tilladelsen gives ved overholdelse af de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen bliver meddelt i henhold til husdyrbruglovens³ § 16 b, stk. 1, da den beregnede ammoniakemission fra bedriften, er på over 750 kg NH₃-N pr. år, men dyreholdet er under IPPC-grænsen/grænsen for IE-brug.

Bedriften er ikke vurderet teknisk, forurenings-/ eller driftsmæssige forbundet med andre husdyrbrug.

Der meddeles miljøtilladelse til en bedrift med et samlet produktionsareal på 1.506 m² og 825 m² gylleoverflade fordelt på:

- 778 m² produktionsareal til slagtesvin, delvis spaltegulv 25 – 49% fast gulv.
- 36 m² produktionsareal til slagtesvin, delvis spaltegulv 50 – 75% fast gulv.
- 692 m² produktionsareal til smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv.
- 825 m² gylleoverflade.

Samtidig meddeles der dispensation for lugtgeneafstanden til samlet bebyggelse jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 718 af 08.07.2019

² Europa-Parlamentets og rådets Direktiv 2010/75/EU, af 24.11.2010, om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening).

³ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 01.05.2019.

Guldborgsund kommune meddeler miljøtilladelse til det ansøgte, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den proportionale bedste tilgængelige teknik. Samtidig er det vurderet, at bedriften i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Miljøtilladelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøtilladelsen. Hvor intet andet er nævnt, træder vilkårene i kraft ved tilladelsens ibrugtagning.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg eller ændres på dyreholdets sammensætning ud over det tilladte, før ændringen er anmeldt og godkendt af Guldborgsund kommune.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Idet der ikke indgår nybyggeri i ansøgningen, og der ikke ændres i dyretyperne, anses miljøtilladelsen for værende udnyttet, når den er meddelt.

Hvis den meddelte miljøtilladelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Der opstår dog først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede tilladte produktionsareal.

Kontinuitetsbrud beregnes separat for hver dyretype.

2 VILKÅR FOR MILJØTILLADELSE

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøtilladelsen.
3. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig, samt ved ophør af husdyrproduktionen. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Ingen vilkår.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang og staldindretning

4. Bedriften har maksimalt tilladelse til følgende produktionsarealer med den angivne staldindretning, antal m² og dyretype i de enkelte staldafsnit:

Staldanlæg	Dyretype og staldsystem	Staldareal m ²	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestald	Slagtesvin, delvis spaltegulv 25 - 49 % fast gulv.	1147	778
	Slagtesvin, delvis spaltegulv 50 - 75 % fast gulv (sygestier)		36
Klimastald	Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv.	743	692
I alt			1.506

Renholdelse

5. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inklusiv gulvarealer og bokse holdes tørre, samt at stalde, ventilation- og fodringsanlæg holdes rene.
6. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder er ryddelige og renholdte.

Ventilation

7. Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres én gang årligt.

Energi- og vandforbrug

8. Mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henholdt til producentens anvisninger, således at unødigt støj og elforbrug undgås.
9. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at spild undgås.

Spildevand

10. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lign. skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald

11. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier

12. Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

2.4 NABOPÅVIRKNINGER

Lugt

13. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener fra bedriften, der er væsentlig større end, det der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Evt. udgifter til undersøgelsen påhviler ejer.
14. Omrøring af gyllen skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
15. Flydelagene skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholder, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra en beholder i flere dage i træk, skal reetableringen først ske, når sidste pumpning er afsluttet.

Fluer og skadedyr

16. Der skal på bedriften foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

17. Transport af dyr, foder og gylle til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel og som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00. Der vil dog kunne ske enkelte afvigelser.

Støj fra anlæg og maskiner

18. Bedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i B(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelser overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)

AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (½ time)

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

19. Hvis Guldborgsund Kommunes finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og/eller beregning om året. Dokumentationen skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.
20. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som anført i "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Bedriftens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for bedriftens areal og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Støv fra anlæg og maskiner

21. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for bedriftens eget areal. Væsentlighed vurderes af Guldborgsund kommune.

Lys

22. Ved indretning og drift skal det sikres, at naboerne ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer o.l.

2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG - HÅNDTERING

Flydende husdyrgødning

23. Bedriften skal til stadighed have en opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders produktion.
24. Bedriften har maksimalt tilladelse til følgende m² overfladeareal på gødningsopbevaringsanlæg.

Gødningsanlæg	Volumen (m ³)	Overdækning	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder	1.030	Naturligt flydelag	233
Gyllebeholder	2.550	Naturligt flydelag	592

25. Der skal anvendes vogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpeumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholderne skal læssepladsen og pumpeump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes til gyllebeholder eller vogn.
26. En eventuel læsseplads ved gyllebeholderne skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne.

27. Ved enhver overpumpning til gyllebeholder og mellem gyllebeholdere og – vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

Zink til smågrise

28. Evt. anvendelse af receptpligtig medicinsk zink til smågrisene skal oplyses til Guldborgsund Kommune. Samtidig skal det oplyses, hvor stor procentdel af gyllen i gyllebeholderen, der stammer fra smågrise, der får receptpligtig medicinsk zink.

2.6 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gyllekøling

29. Gyllekanalerne i alle staldafsnit i alt 929 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
30. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 15,2 W/m².
31. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den daglige, månedlige og årlige køleydelse målt i KWh.
32. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
33. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
34. Ved udskiftning af varmepumpe, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til Guldborgsund Kommune før anlægget tages i drift.

Egenkontrol

35. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:- afprøvning og funktions sikring af trykovervågningssystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse.
36. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Guldborgsund Kommune skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
37. Registrering af datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige service rapporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på Guldborgsund Kommunens forlangende.

2.7 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

Ingen vilkår.

2.8 EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING

38. Nedenfor præciseres hvilken type af dokumentation, bedriften skal præstere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

- Til dokumentation for produceret dyretype kan gødningsregnskabet samt produktions/effektivitetskontroller eller lignende anvendes.
- Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt bortskaffelse.
- Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet og vand. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.
- Logbog over flydelag, samt beholderkontrolrapporter.
- Til dokumentation for miljøteknologi skal driftsvilkår til gyllekøling overholdes og kunne fremvises.
- Hvis der bruges medicinsk zink skal driftsvilkår overholdes og dokumentation heraf skal kunne fremvises.

2.10 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af bedriften skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 59 a vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af tilladelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Det vil sige hvis dyreholdet ligger under det i denne tilladelse maksimale tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud. Udnyttelse anses for at foreligge, når mindst 25% af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssigt udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50% af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 40 stk. 1 følger der med denne miljøtilladelse 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog

SIDE 13/37

ved særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år jf. § 41 stk. 2.

- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudset ved meddelelse af denne tilladelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 904 af 16-06-2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.
- Bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft, kap. 4 - pligt til beholderkontrol.
- Affaldsbekendtgørelse nr. 224 af 08.03.2019 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt samt forbyder private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.
- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1257 af 27.11.2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1686 af 18.12.2018 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.
- Bekendtgørelse nr. 1401 af 26. november 2018 om påfyldning og vask mv. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
xx. xx 2020

Mette Wolthers
Teknikumingeniør

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

3.1 GENERELLE FORHOLD

Tilladelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted. Til bedriften er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 92792, og bedriften drives af Jens Chr. Brædder, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted under CVR-nr. 15379782.

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt de stillede vilkår. Samtidig skal alle, der er ansatte på bedriften være bekendt med vilkårene i tilladelsen.

Desuden er der stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune altid skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig, samt om ophør af husdyrproduktionen. Begrundelsen for disse vilkår er, at kommunen hurtig skal kunne komme i kontakt med ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på bedriften.

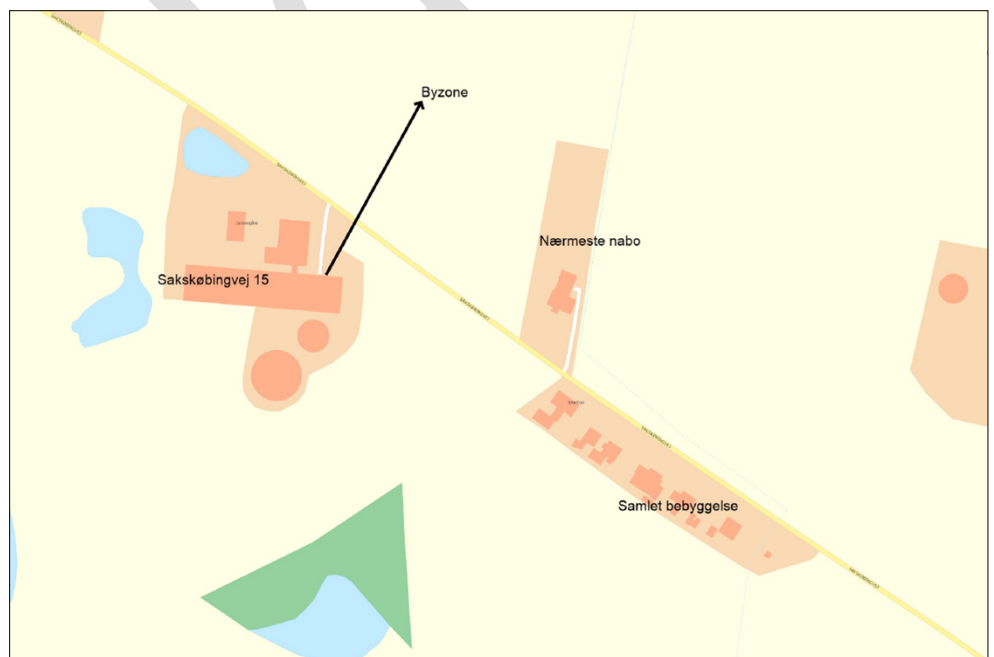
Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, fastholdes forudsætningerne for denne tilladelse.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Bedriften er placeret i det åbne land i landzonen. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Sakskøbingvej 12, som ligger ca. 115 meter øst for staldanlægget. Sakskøbingvej 5 beliggende ca. 205 meter mod syd øst er nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, som er at betragte som udgangspunkt for en samlet bebyggelse. Nærmeste byzoneområde er erhvervsområde ved Kettinge, som ligger ca. 1.750 meter mod nord øst. Nedenstående kort viser placeringen af omkringboende i forhold til bedriften.

Kort 1. Beliggenhed i forhold til omkringboende.

I og med der ikke opføres nye bygninger, er der ikke set nærmere på afstandskravene i husdyrbrugslovens kap. 2.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle gældende afstandskrav jf. Kap. 2 i husdyrbrugsloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensationer i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed. Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj, som følge af bedriftens placering.

3.2.2 Bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger

Bedriften er placeret således, at alle krav med hensyn til bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Bedriften ligger således uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, værdifuldt kulturmiljø, sø- og åbeskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder og lavbundsarealer.

Kystnærhedszone

Bedriften ligger inden for kystnærhedszonen. I kommuneplan 2019-2031 er retningslinjerne for kystnærhedszonen bl.a. "at i kystnærhedszonen må der kun inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering". Hele anlægget ligger inden for kystnærhedszonen, men da der ikke sker ændringer i bygningsmassen, vurderes det, at placeringen ikke har væsentlig indvirkning på kystnærhedszonen.

Kommunes vurdering

Bedriften overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere fra gældende lovgivninger. Der er således ikke vurderet behov for at stille vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger. Produktionen vurderes derfor ikke at have væsentlig påvirkning på disse.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskab

Bedriften fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle eksisterende bygningsanlæg er opført i tilknytning til hinanden. Således udgør bedriftens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Situationsplan".

Kommunes vurdering

I og med der ikke skal opføres nye bygninger, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ansøgte ikke vil have nogen væsentlig landskabelig betydning, og der ikke er behov for vilkår om udformning og placering.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Bedriften er placeret i landzonen i et område, som i kommuneplanen er udpeget som jordbrugsområde med særlige naturværdier.

Landskabelige værdier

Bedriften ligger inden for et større uforstyrret landskab. Området dækker det sydlige Midtjylland med kystområder inden for Hyllekrog.

Der gennemgøres ingen nybyggeri i forbindelse med denne tilladelse. Det er derfor vurderet at det ansøgte ikke har nogen væsentlig landskabelig betydning herunder det større uforstyrrede landskab.

Kulturhistoriske værdier

Bedriften ligger uden for kulturmiljøer og bevaringsværdige landbyer. Ca. 200 meter mod vest er et område udpeget som landsby, Herritslev. Kulturmiljøet vil ikke blive berørt af det ansøgte.

Der ligger et beskyttet fortidsminde (gravhøj) ca. 500 meter vest fra bedriften, men da bedriften ligger uden for beskyttelseszonen på 100 meter, vil det ikke blive berørt af denne tilladelse.

Naturmæssige værdier

Bedriften er placeret i landzonen i et område, som i Kommuneplan 2019-2031 er udpeget som jordbrugsområde med særlige naturværdier.

Nærmeste område udpeget som økologisk forbindelse ligger ca. 670 meter mod vest.

Da der ikke bygges nyt sker der ingen påvirkning af naturværdierne i området.

Geologiske værdier

Nærmeste område med specifik geologisk bevaringsværdi ligger ca. 1 km syd for bedriften. Med udgangspunkt i, at der ikke skal opføres nye bygninger, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig indflydelse på de geologiske værdier i området.

Rekreative værdier

Bedriften ligger uden for friluftsområder. Nærmeste område (Ålholm Hestehave) ligger ca. 1.500 meter syd for bedriften. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have indflydelse på området.

Drikkevandsinteresser

Bedriften er beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser. De gældende regler for tæthed og styrke af staldgulve, gyllebeholder m.m., samt de gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at sikre grundvandet mod forurening.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den ansøgte miljøtilladelse ikke vil ændre på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale udpegninger.

Samlet vurderes det, at det konkrete projekt ikke har en væsentlig virkning for de ovennævnte områder og værdier, og at det ansøgte er uden væsentlig landskabelig og visuel betydning for omkringboende.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang og staldindretning

Ansøger har søgt om tilladelse til eksisterende produktionsareal med den fleksibilitet, der gives med ny lovgivning med hensyn til antal dyr og vægt. Gulvtype ændres beregningsmæssigt i slagtesvinestalden, men ellers foretages der ingen ændring i bygningsmassen og der inddrages ikke nyt produktionsareal. Samtidig er der ikke søgt om flexgruppe i dyretype.

Bedriften drives konventionelt, og den ansøgte produktion i staldene er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse dyretyper, staldsystemer og de anførte antal m² produktionsareal, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og

ammoniakberegninger. Der er stillet vilkår om, at bedriften indrettes og drives som angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1. Staldafsnit

Staldanlæg	Dyretype og staldsystem	Staldareal m ²	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestald	Slagtesvin, delvis spaltegulv 25 – 49% fast gulv.	1.147	778
	Slagtesvin, delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv (sygestier)		36
Klimastald	Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv.	743	692
I alt			1.506

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne afgør hvor mange dyr, der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt.

Der skal jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 34, stk. 2 foretages en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget foretaget inden for de seneste 8 år.

I godkendelsen fra 2016 blev produktionstilladelsen fastsat til 11.500 smågrise (8 til 34 kg) i toklimastald med delvis spaltegulv samt 4.000 slagtesvin (34 til 115 kg) i stald med delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv, svarende til 173,17 DE. Det er denne produktion, der danner udgangspunkt for nudriften.

Ved 8 års driften er der taget udgangspunkt i det lovlige dyrehold jf. afgørelse om skift i dyretype i 2011. Det tilladte dyrehold var 9.800 smågrise (7,2 – 30 kg) samt 1.830 slagtesvin (30 til 106 kg), svarende til 96 DE.

Produktionsarealerne er ikke ændret fra nudrift til ansøgt drift. I forbindelse med godkendelse i 2016 blev eksisterende bygningsmasse revet ned og nye stalde blev etableret samme sted. Det betyder, at produktionsarealerne fra 8 års drift ikke eksisterer mere.

Fleksibilitet og udnyttelse

I henhold til beregningsmetoderne er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af størrelsen af gødningsoverflader og ikke afhængig af antal kg dyr på stald på et givet tidspunkt. Der er derfor mulighed for fleksibilitet inden for det tilladte produktionsareal. Dog inden for de vilkårsfastsatte grænser. Der er således taget højde for en "worst case" situation i relation til ammoniak- og lugtemission.

Staldanlæggene kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for de fastlagte vilkår og grænser jævnfør dyrevelfærdsreglerne. Enhver ændring ud over det fastsatte i vilkår kræver fornyet tilladelse/godkendelse.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50 % af den mulige produktion på mindre end 25 % af det samlede tilladte produktionsareal. Kontinuitetsreglerne gælder for hver dyretype for sig.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusning i svinestaldene. Overbrusningen skal benyttes efter forskriften i Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. I stalden bliver overbrusningen brugt til nedkøling af dyrene i varme perioder, og dermed til at styre dyrenes gødeadfærd, hvilket er med til at renholde stierne.

Det enkelte staldafsnit rengøres efter hvert hold grise, hvilke vil sige ca. hver 3. måned. Vandforbruget til rengøring af staldafsnit minimeres ved at sætte staldafsnittet "i blød" og derefter vaske med højtryksrensere. Både iblødsætning og højtryksrensning er vandbesparende, og er at betegne som BAT (der er ikke krav om at bedrifter tilladt efter § 16 b skal leve op til BAT). Ved udbrud af sygdomme kan det være nødvendigt at desinficere staldene med godkendte midler i forbindelse med rengøring.

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne. Herunder skal det sikres, at stier inklusive gulve m.m. holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener. God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Samtidig forebygger renholdelse, at skadedyr tiltrækkes og opformeres.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til renholdelse og god staldhygiejne vil bedriften ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.3.3 Ventilation

Der er blandet ventilation i alle staldene.

Ventilationsanlægget efterses og rengøres jævnligt, hvilket er med til at opretholde effektiv drift.

Der er stillet vilkår om, at ventilationsanlægget vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger samt, at luftafkast skal holdes rene. Begrundelse herfor er, at det skal sikre den meste optimale ventilation, reducere energiforbruget og mindske risikoen for lugt- og støjgener.

Kommunes vurdering

Guldborgsund kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår til driften af ventilationsanlægget, ikke vil være væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.4 Fodring

Svinene fodres efter deres behov. Dette giver en målrettet fodringsstrategi til de enkelte aldersgrupper. Der anvendes fasefodring og fytase i fodret for bedre udnyttelse af fosfor.

På baggrund af "stipladsmodellens" forudsætninger for beregninger af emissioner af lugt og ammoniak er den ernæringsmæssige styring af ammoniakemissionen allerede indarbejdet i husdyrbrugloven.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der i relation til fodring ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Der er ikke fundet grundlag for at stille yderligere skærpede vilkår til opbevaring, håndtering og anvendelse af foder.

3.3.5 **Energi- / og vandforbrug**

Energi

Energi anvendes primært til ventilation, belysning, foderbehandling og håndtering af gylle.

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer renholdes, drives og vedligeholdes således, at unødigt støj og energiforbrug undgås. De samme forhold gør sig gældende for foderanlæg og staldmekanik, som skal renholdes og serviceres således, at unødigt modstand forhindres og fejl udbedres.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår i afsnit omhandlende egenkontrol om, at energiforbruget skal følges. Ved væsentlige udsving i de årlige forbrug skal årsagen til udsvinget identificeres, og der skal der gennemføres tiltag for at reducere forbruget.

Kommunens vurdering

Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af energibesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af stalde.

Ejendommen anvender vand fra Herritslev Vandværk.

Der er stillet vilkår om, at der via egenkontrol skal holdes øje med vandforbruget og drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at spild undgås. Dette er begrundet i, at et øget vandforbrug i form af spild vil kunne påvirke grundvandsressourcen unødigt, endvidere kan et overforbrug have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderne.

Ved væsentlige udsving i de årlige forbrug skal årsagen til udsvinget identificeres, og der skal der gennemføres tiltag for at reducere forbruget.

Kommunens vurdering

Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af vandbesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på grundvandsressourcen.

3.3.6 **Spildevand, restvand, vaskevand og regnvand**

Spildevand fra ejendommen omfatter sanitært spildevand fra bad, toiletter og øvrigt husspildevand, som afledes til spildevandforsyningens renseanlæg.

Restvand fra husdyrholdet omfatter vaskevand fra stalde, drikkevandsspild, samt øvrigt vand fra vask af foderrekvisitter o.l. til husdyrholdet. Restvandet føres til gyllebeholder.

Der er stillet vilkår om, at restvand fra husdyrholdet skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strømme til andre uhensigtsmæssige steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne. Med samme begrundelse er der stillet vilkår til renholdelse af udenoms arealer på bedriften.

Overfladevand/regnvand fra tage og befæstede arealer uden forurening med foderstoffer eller husdyrgødning kan betragtes som rent og ledes via dræn til vandløb/havet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at spildevand og restvand der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen, kan håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler. Ligeledes vurderes det, at den samlede håndtering af overfladevand m.m. sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.

3.3.7 Affald

Døde dyr

Døde dyr opbevares i lukket container/under kadaverkappe, udviklet til formålet.

Håndtering af døde dyr på bedriften er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav om placering og indretning af afhentningspladser.

Det vurderes, at døde dyr kan opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Der er ikke vurderet behov for at stille yderligere vilkår i relation til opbevaring og bortskaffelse. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området.

Olie- og kemikalieaffald

Der er stillet vilkår om, at korrekt bortskaffelse af bedriftens farlige affald (incl. veterinært affald) skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Fast affald

Erhvervsaffald skal sorteres, så mest muligt kan genbruges. F.eks. kan rene fraktioner af papir og pap med stor fordel udsorteres og afleveres til genbrug. Endvidere kan flere og flere plastfraktioner afleveres til genbrug. Fremkommer der væsentlige mængder genanvendeligt affald er der pligt til at sikre, at affaldet genanvendes. Pligten til kildesortering og afsætning af genanvendeligt affald til genanvendelse fremgår af affaldsbekendtgørelsen, og der skal derfor ikke sættes vilkår herom.

Øvrigt affald

I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen, som pålægger alle erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald og sikre, at væsentlige dele genanvendes.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af givne vilkår og generelle regler ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra

bedriften. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

3.3.8 Råvarer og hjælpestoffer

Olie/dieselolie

Der er ikke stillet vilkår i forbindelse med opbevaring af fyrings/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Der skal dog gøres opmærksom på, at opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendte beholdere på varigt og stabilt underlag, og at der ikke må være risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Øvrige olieprodukter

Der er sat vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidigt bør der etableres mulighed for opsamling af evt. spild.

Pesticider/sprøjtemidler/kemikalier

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Oplaget skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med op kant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde.

Der er ikke stillet vilkår om påfyldning af marksprøjte, samt vask af sprøjte, idet disse krav fremgår af bekendtgørelsen om påfyldning og vask mm af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Ved eventuelle skylninger i mark skal der naturligvis rettes opmærksomhed på risiko for afløb til overfladevand, hvilke ikke må finde sted.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de generelle regler, herunder Guldborgsund Kommunes regulativer, ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af råvarer og hjælpestoffer.

3.3.9 Driftsforstyrrelser og uheld

Det er kun større husdyrproduktioner, omfattet af IE-reglerne, der skal redegøre for hvordan driftsforstyrrelser og uheld håndteres.

Det skal dog påpeges, at jf. gældende regler (§ 52 i husdyrbrugloven) skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.

3.3.10 Beredskabsplan

Det er kun husdyrbrug omfattet af IE-reglerne, der skal have en decideret beredskabsplan.

Guldborgsund Kommune vil dog opfordre alle husdyrbrug til at udarbejde et oversigtskort, der viser placering af olietanke, kemikalieoplag, evt. gasflasker/trykbeholdere og afløbsforhold. Endvidere bør telefonnummer til ejer/driftsansvarlig fremgå. Oversigtskortet bør hænge flere steder på bedriften til orientering for Lolland-Falsters Brandvæsen. Kortet skal sikre, at brandvæsenet kan træffe de rigtige beslutninger om evt. nedkøling af trykflasker, afspærring af kloakker, advarsel om giftig rør m.m., selv hvis der ikke er stedkendt personale på bedriften ved uheldet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at opsætning af oversigtskort, vil der i tilfælde af uheld eller lign. på bedriften være mulighed for at reducere eventuelle konsekvenser heraf.

3.3.11 Biaktiviteter

Der er ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på bedriften.

3.4 NABOPÅVIRKNING

3.4.1 Ammoniak og natur

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m²) af produktionsareal i stalde og overfladeareal på gyllebeholdere. Den samlede faktiske ammoniakemission fra bedriften er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 2.016 kg NH₃-N pr. år. Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 2. Ammoniakemission

	Samlet emission NH₃-N	Meremission NH₃-N
Ansøgt drift	2.016 kg	307 kg (ift. nudrift)
Nudrift	1.709 kg	
8 års drift	1.912 kg	104 kg (ift. 8 års drift)

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra bedriften stiger i forhold til både nudriften og 8 årsdriften.

Ammoniakemission opnås på baggrund af de angivne dyretyper og staldsystemer, samt gyllekøling i alle gyllekanaler med en effekt på 12 %.

Der er som tidligere nævnt stillet vilkår, der fastholder forudsætningerne, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampningen fra stalde og gødningslager (se afsnit 3.3.1 om produktionsomfang og staldindretning samt afsnit 3.6.1. om BAT - ammoniak).

3.4.1.1 Ammoniak og natur

Det følgende afsnit beskriver forhold og vurderinger af ammoniakpåvirkning af følsom natur, og for yderligere uddybning kan der henvises til bilag 2 (Naturvurdering til § 16 b miljøtilladelse af landbrug, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted).

Ammoniakfølsom natur

Kommunens vurdering

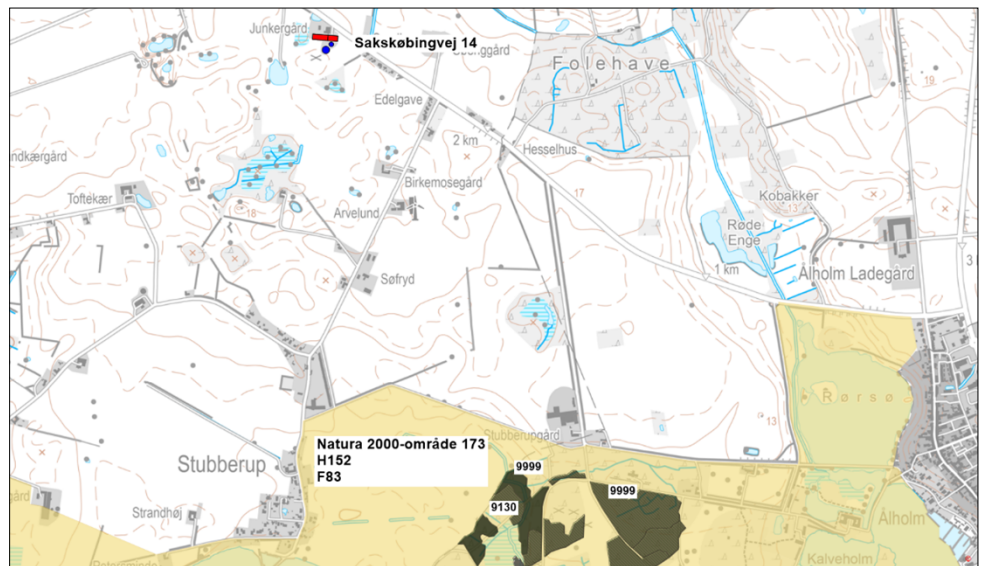
Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningsystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere

nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

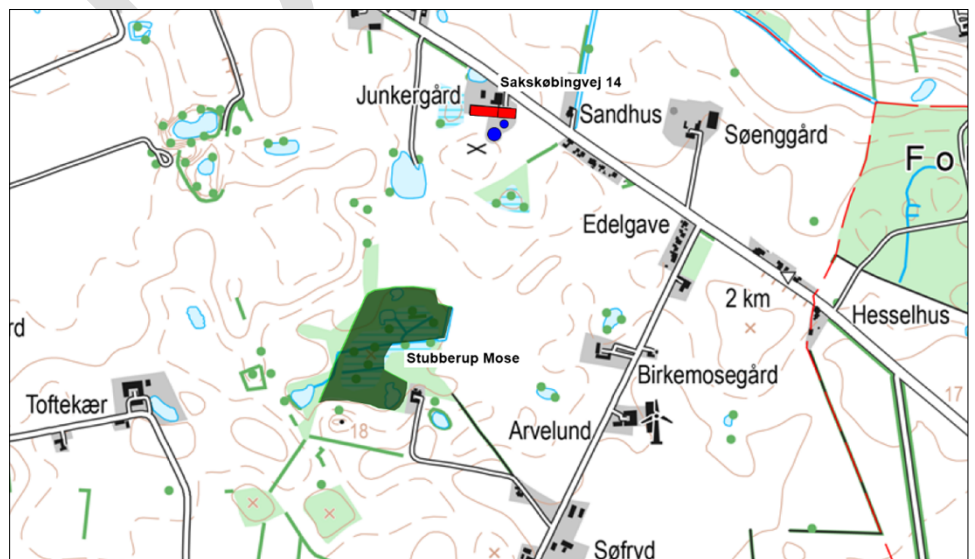
Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000 område 173.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Saksøbingvej 15 er i det elektroniske ansøgningsssystem beregnet til 0,2 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

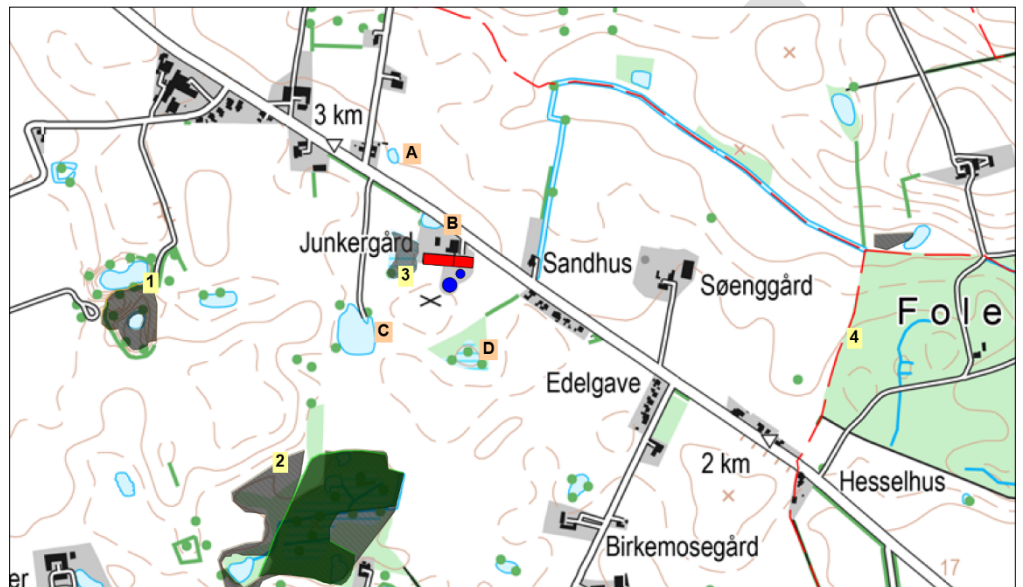

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Sakskøbingvej 15 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Mosen, der ligger umiddelbart vest for staldene (lokalitet 3), er domineret af tagrør samt dunhammer. Mosen er ikke kvælstoffølsom, og den indeholder ikke særligt følsomme eller sjældne arter. Det vurderes derfor, at naturtilstanden ikke vil blive ændret i negativ retning som følge af merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen på Sakskøbingvej 15. På de øvrige kategori 3-naturtyper er merdepositionen af kvælstof beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, og det vurderes på dette grundlag, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder

Kort 4. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-4) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A-D).

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 47 – 150 m fra husdyrbruget ligger 4 søer/vandhuller (punkt A-D på kort 4). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er beregnet til 0,0 – 1,1 kg NH₃-N/ha afhængigt af afstanden til vandhullerne/søerne, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3 i bilag 2. Da merdepositionen af ammoniak er mindre end 1 kg NH₃-N/ha eller ubetydeligt derover, vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

3.4.1.2 Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Sakskøbingvej 15 er område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og

fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget er ca. 1,26 km til Natura 2000-området, se kort 2.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Sakskøbingvej 15 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

3.4.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg NH₃-N/år eller ubetydeligt over 1,0 kg NH₃-N/år, medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrhold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved generelle afstandsregler og regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af reglerne i bekendtgørelsen vil der normal ikke være væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

I husdyrbrugloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse. Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, staldtype og m² produktionsareal. Derfor er der stillet vilkår om, hvilke dyretyper, staldsystemer og omfanget af m² produktionsareal, der må være i de enkelte husdyranlæg på bedriften. Udbredelse af lugten i nærområdet afhænger desuden af staldanlæggets geografiske placering i forhold til beboelserne. De nævnte parametre indgår alle i de gennemførte beregninger og de deraf følgende vurderinger.

I husdyrbrugloven beskrives lugtgenekriterierne som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsetyper/områder til staldene, før lugten vurderes som værende væsentlig. Lugten kan uden for disse afstande være registrerbar, men vurderes ikke som værende til væsentlig gene.

De beregnede geneafstande for den ansøgte produktion på Sakskøbingvej 15 er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 3. Lugtberegninger

Beboelse/områdetype	Beregnet geneafstand meter	Vægtet gennemsnitsafstand* meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig Sakskøbingvej 12	140,4	148,5	Ja
Samlet bebyggelse Sakskøbingvej 5	259,8	251,2	Nej
Byzone-/sommerhusområde m.v. Nysted	443,8	2.436,7	Ja

* De aktuelle lugtafstande er målt med udgangspunkt i et beregnet lugtcentrum for det samlede staldanlæg.

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt til både enkelt bolig og byzone-/sommerhusområde, idet de faktiske afstande til områdetyperne er større end de beregnede geneafstande. Derimod er lugtgeneafstandene for samlet bebyggelse (med udgangspunkt i Sakskøbingvej 5) ikke overholdt, da den vægtede gennemsnitsafstand er kortere end de beregnede geneafstande.

Geneafstanden for enkelt bolig og byzone/sommerhusområde er angivet ud fra FMK modellen som den først begrænsende model. Geneafstanden for samlet bebyggelse er angivet ud fra den "nye lugtvurderingsmodel" som først begrænsende model i ansøgningssystemet.

Da der med denne miljøtilladelse ikke gennemføres ændringer i produktionsarealet størrelse ændres lugtgeneafstandene ikke. Der er dermed ikke en stigende lugtemission fra husdyrbrugets enkelte staldafsnit eller fra anlægget som en samlet enhed i forhold til den nuværende drift.

Den korrigeret beregnede geneafstand fra bedriften til samlet bebyggelse er beregnet til 259,8 meter. I forhold til samlet bebyggelse skal der tages udgangspunkt i afstande, hvor geneniveauet ligger på over 7 OU_e/m³ eller 3 LE/m³ (vejledende tålegrænse for samlet bebyggelse). Afstanden til nærmeste beboelse, som udløser en samlet bebyggelse i landzonen er på 251,2 meter (Sakskøbingvej 5).

Brug af 50 % regel

Kommunen kan i særlig tilfælde vurderer, at beskyttelsesniveauerne for lugt kan fraviges jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Den vægtede gennemsnitsafstand til de tre områdetyper er mere end 50 % af geneafstanden for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.
- Lugtemissionen i det enkelte staldafsnit forøges ikke medmindre:
  - Lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i staldafsnit, som ligger nærmere de berørte områder og beboelsesbygninger eller
  - Afstanden fra det staldafsnit, hvor emissionen forøges, er mindst 200 % af den ukorrigerede geneafstanden, beregnet på baggrund af alle staldafsnit på bedriften.

SIDE 27/37

Der vil som følge af det ansøgte ikke være forøgelse i lugtemissionen fra hverken de enkelte staldafsnit eller fra det samlede staldanlæg. Dette er illustreret i nedenstående tabel.

Tabel 4. Lugtemission ved nudrift og ansøgt drift

Staldanlæg	Nudrift LE/s	Nudrift OU/s	Ansøgt LE/s	Ansøgt OU/s
Slagtesvin stald	10.892	22.562	10.892	22.562
Slagtesvin stald (sygestier)	504	1.044	504	1.044
Klimastald	8.304	14.532	8.304	14.532
Samlet	19.700	38.138	19.700	38.138

Nedenstående tabel viser overblik over sammenhænge mellem de vægtede gennemsnitsafstande i forhold til enkeltbeboelser og beboelser, som kan være udgangspunkt for samlet bebyggelse.

Tabel 5. Geneafstande og 50 %-regel

Beboelse/områdetype	Vægtet gennemsnits -afstand meter	Beregnet geneafstand meter og (50 %)	Gennemsnits afstand i % af geneafstand
Samlet bebyggelse			
Sakskøbingvej 5	251,2	259,8 (129,9)	97

Ifølge ansøgningskemaet og ovenstående tabel er alle afstande for vægtet gennemsnitsafstande for det samlede staldanlæg og for de enkelte staldafsnit større end 50 % af den beregnede geneafstand i forhold til enkeltbeboelserne som danner udgangspunkt for samlet bebyggelse.

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 12 (§§20-33) gælder følgende:

"Hensynet bag bestemmelsen er at give mulighed for, at kommunen i forbindelse med en konkret ansøgt udvidelse eller ændring kan give lov til, at eksisterende husdyrbrug kan foretage produktionsmæssige ændringer og tilpasninger, som medfører, at lugtgenerne formindskes – eller i hvert fald ikke forøges. Det kan efter omstændighederne være hensigtsmæssigt for såvel husdyrbruget som omboende, at husdyrbruget ikke i alle tilfælde er afskåret fra at foretage ændringer.

Der er tale om en konkret fravigelsesmulighed for kommunen, ikke en generel undtagelse. I forbindelse med en ansøgning om godkendelse eller tilladelse, skal kommunen således ikke alene afgøre, om ovennævnte betingelser er opfyldt, men må inddrage spørgsmålet om fravigelse i vurderingen af sagen som sådan og tage konkret stilling til, om omstændighederne samlet set taler for at meddele godkendelse eller tilladelse til det ansøgte, selvom kravet til geneafstand ikke overholdes.

I denne konkrete miljøtilladelse søges der ikke om ændringer af produktionsarealet i forhold til den nuværende produktion på bedriften. Ændring af gulvtype i slagtesvinestalden vil ikke have betydning for lugtgenekriteriet, jf. bilag 3, afsnit B, tabel 6 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derudover søges der om at blive omfattet af den "nye" husdyrbruglov, hvorved der opnås større fleksibilitet i driften af staldanlægget.

Som led i den nye miljøregulering af husdyrhold fra den 1. august 2017 anvendes ny faglig viden. I forhold til nyeste viden forøges lugtemissionen kun, hvis der er et større produktionsareal. Hvis der ikke er et større produktionsareal, og der er tale om den samme dyretype før og efter, er udgangspunktet, at der ikke sker en forøgelse af lugtgenerne fra stalden, selvom der produceres flere dyr.

Den med husdyrbruglovens indbyggede fleksibilitet vil således ikke medføre ændret/større lugtemission fra staldanlægget.

Meddelelse af godkendelse/tilladelse efter husdyrbrugloven betragtes derfor som en administrativ fastholdelse af gældende nudrift med inddragelse af nyeste bedste tilgængelige viden.

Omstændighederne taget i betragtning vurderer Guldborgsund Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre flere lugtgener end den eksisterende produktion. Det vurderes, at de omkringboende ikke stilles ringere på baggrund af det ansøgte projekt, som dermed kan godkendes på trods af overskridelse af lugtgeneafstanden ved anvendelse af "50 % reglen".

Der vil med denne tilladelse ikke komme til, at ligger flere boliger inden for geneafstandene, end der gør ved nudriften.

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig/boligområde. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand til de forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden, at lugtgenekriterierne er overskredet.

Konsekvenszonen for ejendommens lugtafgivelse er beregnet til 604 meter. Konsekvenszonen er defineret som det område, inden for hvilket lugten fra husdyrbruget kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Kumulation af lugt

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 750 kg NH₃-N pr. år inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt, som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone-/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

I den aktuelle ansøgning er der ingen andre husdyrproduktioner tæt på de omkringliggende beboelsestyper, og der er således ikke inddraget en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er stillet en række vilkår, der skal mindske risikoen for lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne og renholdelse af ejendommen, er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra ejendommen.

Lugt fra gyllebeholdere og andre gødningslagre indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift. Der er derfor sat en række vilkår, som blandt andet skal medvirke til en hensigtsmæssig drift, og dermed mindske risikoen for lugtgener fra gyllebeholdere.

Der er sat vilkår om, at omrøring af gyllen skal minimeres, og at omrøring af gylle først må ske umiddelbart før udkørsel. Yderligere skal omrøringen koncentreres

SIDE 29/37

over så kort tid som muligt, og flydelaget skal reetableres hurtigst muligt efter omrøring. Ved udbringning flere dage i træk skal udbedringen ske efter sidste udbringningsdag. Begrundelse for dette vilkår er, at der hovedsagligt vil komme lugtemission fra en gyllebeholder, når der omrøres eller pumpes gylle derfra.

For gyllebeholdere med naturligt flydelag er der lovkrav om en logbog over flydelagets tilstand. Flydelaget skal min. 1 gang om måneden kontrolleres og resultatet af kontrollen skal noteres. Evt. udbedringer af flydelaget, samt omrøring og pumpning af gylle skal ligeledes noteres i logbogen.

Der er endvidere indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at lovens minimumskrav til nærmeste beboelse, samlet bebyggelse samt byzone og sommerhusområde er overholdt ved brug af 50%-reglen. Der kan derfor meddeles tilladelse til det ansøgte.

Vurderingen er taget med udgangspunkt i, at der ikke gennemføres ændringer i dyretype, staldsystem eller gødningsanlæg, som vurderes at medføre forøgede lugtgener for omkringboende.

Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive væsentlig generet af lugt fra ejendommen.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op især i stalde og omkring foder- og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af stalddypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor sat kravet til effekten og det er op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er ikke stillet vilkår om rottebekæmpelse i og med dette er et direkte lovkrav. Rottebekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsagligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdelse af god orden og hygiejne, således at rotternes levemuligheder reduceres. Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt vejledning fra Naturstyrelsen. Bekæmpelse skal gennemføres af autoriseret firma f.eks. via den kommunale ordning. Jf. ovennævnte bekendtgørelse kan rottebekæmpelse udføres af bedriftens ejer efter korrekt uddannelse og opnåelse af autorisation.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (fluer, mus og rotter), som skal afhjælpes.

Det vurderes, at bedriftens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødegå unødige gener.

3.4.4 **Transport**

Hovedparten af transporterne er sæsonbetinget; udkørsel med husdyrgødning i foråret og efterår, kørsel med korn og halm i høsten. Disse transporter kan kun i begrænset omfang planlægges, idet de skal foregå, når vejret tilsiger det. De øvrige transporter er derimod jævnt fordelt over året og har et omfang, der ikke forventes at give gener.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende. Der er i husdyrbrugloven ikke hjemmel til at fastsætte vilkår for transporter på offentlig vej, eller til at sætte spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres i henhold til færdselsloven og håndhæves af politiet.

For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transport med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdag mellem kl. 7.00 og 18.00.

Ønsket om at få produktionen godkendt efter de nye regler medfører ingen ændringer i antallet af transporter ift. det nuværende niveau.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at transporterne til og fra bedriften ikke har et omfang, der er til væsentlig gene for beboer i området. Omfanget af transporter forventes ikke at afvige fra hvad der må betragtes som forventeligt i område udpeget til jordbrugsformål. Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang landmanden forstår at vise hensyn, det vil sige måden der køres på og tidspunktet.

3.4.5 **Støj fra anlæg og maskiner**

Støj fra staldanlægget kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra pumpning af gylle, blanding/transport af foder, levering/afhentning af dyr, og dels støj af mere vedvarende karakter fra dyrene og ventilationsanlæg. Der kan forventes spidsbelastninger med støj i forbindelse med ind-/ og udlevering af grise.

I modsætning til fluer, støv og lignende er der helt klare retningslinjer for måling af støj, og dermed for fastsættelse af grænseværdier for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer.

Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder.

Ved naboerne rundt om husdyrbrug er der normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3: Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om bedriften vil kunne overholde støjgrænserne, er der taget hensyn til bedriftens placering og afstande til naboer. Det vurderes, at alle grænser for tilladelig støj og rystelser vil kunne overholdes, og der vil kun i meget få tilfælde opstå væsentlige støjgene fra bedriften.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Miljøtilladelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. at markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-

beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve bedriften.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af afstande til omkringboende og oplysningerne om driften, at støjen fra bedriften vil kunne overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil være til væsentlig gene for naboer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra bedriften ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og hensynsfuld kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for bedriften.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene.

Der er sat vilkår om, at driften ikke må medføre støvgener uden for bedriftens areal. Det er Guldborgsund Kommune, som i givet fald afgør om eventuelle gener er væsentlige eller ej.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener for omkringboende ud over det forventelige i landzonen. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis. Al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel. Samtidig skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

3.4.7 Lys

Der er udendørsbelysning ved stuehus, foderladen og ved porte og døre. Der vil ikke være lys i stalden om natten og som udgangspunkt vil der heller ikke være belysning uden for bygningerne om natten. Det vurderes derfor, at der ikke er lysgener som følge af driften.

Der er indsat vilkår om, at det ved indretning og drift skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Med indførsel af stipladsmodellen fastsættes ammoniakemissionen fra anlæggets gødningslagre med udgangspunkt i overfladearealerne. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og lagre fastholdes, er der stillet vilkår om, at stalde og gødningslagre indrettes og drives som angivet.

Ønskede fysiske ændringer i gødningslagrer skal forelægges Guldborgsund kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår medvirker til, at forudsætningerne, som ligger til grund for miljøtilladelsen fastholdes.

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er gylleproduktion i svinestaldene. Der er stillet vilkår om et maksimalt samlet overfladeareal på gyllebeholdere svarende til 825 m², da dette indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemissionen fra anlægget.

Opbevaringskapacitet

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning er beregnet til ca. 3.741 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild m.m. fra staldene.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 3.580 m³, hvilket svarer til ca. 11 månedes opbevaring.

Der er fastsat vilkår om, at der på ejendommen som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen, er det fastholdt i vilkår.

Håndtering af gylle

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle, er der sat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb.

Alternativt skal der være læsseplads ved afhentningspladsen. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles, hvilke der er stillet vilkår om. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpebassinet tømmes for regnvand før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der pumpes gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der sat vilkår om, at der ved enhver overpumpning til gyllebeholder, samt mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen. Kravet er stillet, for at forhindre, at der sker forurening med gylle ved at gyllebeholder eller vognen overfyldes eller andre uheld.

For at mindske risikoen for lugtgener er der endvidere sat vilkår om, at omrøring af skal koncentrerer over så kort tid som muligt.

Endvidere er der sat vilkår om at flydelagene skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholder, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Hurtig reetablering skal sikre at fordampning af ammoniak, samt evt. lugtgener, bliver mindst mulige. Ved pumpning af gylle fra en beholder i flere dage i træk, skal reetableringen dog først ske, når sidste pumpning er afsluttet.

Gyllebeholdere nærmere end 100 meter fra søer og/eller vandløb skal have påmonteret alarm og have 5 års beholderkontrol. Der er ikke stillet vilkår om alarm eller 5 års beholderkontrol, da lovgivningen skal overholdes.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til opbevaring og håndtering af gyllen.

3.5.3 Zink til smågrise

I ansøgningsmaterialet er det ikke oplyst, om der benyttes medicinsk zink til smågrisene. Der er derfor stillet vilkår om, at hvis der benyttes receptpligtig medicinsk zink til smågrisene skal dette oplyses til Guldborgsund Kommune. Samtidigt skal det oplyses hvor stor en %-del af gyllen i de enkelte gyllebeholdere, der kommer fra smågrise, der har fået medicinsk zink.

Vilkåret er sat, for at Guldborgsund Kommune kan vurdere om der skal træffes særlige forholdsregler/sættes særlige krav for at sikre overholdelse af § 33 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Jf. §'en kan der evt. være behov for påbud om kalkning af marker, særlige afstandskrav til vandmiljø, særlige restriktioner i udspretningsmængder m.m.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at vilkåret sikre tilsynsmyndighedens mulighed for at kontrollere, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om anvendelse af gylle fra smågrise behandlet med medicinsk zink bliver overholdt.

3.6 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forurening ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m.

Gennem husdyrbrugloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af den bedst tilgængelige teknologi (BAT) og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT. Ved begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken ved afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. I begrebet "tilgængelig" ligger en indbygget afvejning mellem mål og midler (proportionalitet), men det skal afvejes på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Beliggenheden af bedriften i et særligt følsomt område skærper ikke kravet til BAT.

Overholdelse af BAT er i denne miljøtilladelse vurderet med udgangspunkt i retningslinjer i MST's vejledning, BREF-dokumenter ("BAT reference documents").

BAT er en retslig standard, der ændrer sig i takt med den teknologiske udvikling.

BAT-kravene vurderes forskellige for nybyggeri/omfattende renovering, hvor moderne teknologi ofte kan implementeres forholdsvis billigt, i forhold til eksisterende bygninger, hvor implementering kan være dyr eller ligefrem umulig.

For tilladelser efter § 16 b er det dog kun ammoniakfordampning fra stald og lager der skal vurderes i forhold til BAT

3.6.1 Ammoniak

Ammoniakemission fra bedriften kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen i stald og/eller lager eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Den maksimale ammoniakemission fastlægges på baggrund af fastlagte grænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. I ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk beregnes det niveau for samlet ammoniakemission, som på godkendelsestidspunktet er vurderet BAT for den pågældende produktion. BAT-beregningen er bindende for kommunen, dog med mulighed for gennemførelse af konkrete supplerende vurderinger, hvis der findes særlige behov herfor.

Det er op til den enkelte husdyrbruger at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at overholde kravet til maksimal ammoniakemission fra stald-/og gødningslager. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er opført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Jf. beregning i husdyrgodkendelse.dk skema 210411, version 6, vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 1.976 kg NH₃-N pr. år.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte er beregnet til 2.016 kg NH₃-N pr. år. Krav til overholdelse af BAT i relation til ammoniak er dermed ikke overholdt.

For overholdelse af BAT er der indsendt en scenarieberegning via Husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 220367, som viser BAT-kravet, hvis hele produktionsarealet søges som nyt. Dette er gjort for at finde BAT-niveauet for ny anlæg.

Ifølge HelpDesk svar fra den 19-11-2018 justeret den 19. december 2018 om "fastholdelse af effekt af teknologi i eksisterende anlæg", skal BAT-kravet, hvis der allerede er fastsat krav i de eksisterende stalde videreføres, hvis ikke det resulterer i et strengere BAT-krav end der er til nye stalde. I tilfælde af, at kravet, ved at videreføre vilkårene om ammoniakreducerende teknik (f.eks. gyllekøling) resulterer i en lavere emission, end BAT kravet til nye stalde, sættes kravet i de pågældende stalde svarende til BAT-kravet i nye stalde. BAT-kravet til ny anlæg er på 2.050 kg NH₃-N.

Med indførelse af gyllekøling i samtlige gyllekanaler (929 m²) med en ammoniakreduktion på 12 %, vil det ansøgte overholde kravet til BAT for ammoniak med 34 kg NH₃-N/ år. Gyllekølingsanlægget beskrives i næste afsnit.

På baggrund af ovenstående er ammoniakemissionsniveauet overholdt. Ammoniak emissionen overholdes ved anvendelse af de angivne overflade areal på gødningslager samt staldsystemer, dyretyper, m² produktionsareal. Der indføres gyllekøling i samtlige gyllekanaler som miljøteknologi til overholdelse af BAT.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der fastlagt vilkår om staldsystemer og dyretyper skal være som angivet i ansøgningen.

Gyllekøling

Der er nedstøbt køleslanger i alle gyllekanaler i alt 929 m².

Ansøger har via Klimadan redegjort for, at gyllekølingen vil blive dimensioneret til at opnå en reduktion i ammoniakfordampningen på 12 %. Se bilag 3.

For at opnå en reduktion på 12 %, skal den gennemsnitlige specifikke køleeffekt være 15,2 W/m². Den køleeffekt som varmepumpen skal have, hvis den kører kontinuerligt, er beregnet til 15,2 W/m² * 929 m²=14,12 kW. Se bilag 3: Gyllekølingsberegning.

Varmepumpens kapacitet dimensioneres med udgangspunkt i dette.

Anlægget vil være i drift året rundt. Hvis der installeres en større varmepumpe end 14,12 kW, kan varmepumpens faktiske driftstid reduceres. F.eks. vil den nødvendige driftstid for en varmepumpe på 18 kW opnås, hvis varmepumpens driftstid er: (14,12 kW/18 kW) * 8.760 timer/år = 6.872 timer/år.

Af hensyn til miljøeffekten er det vigtigt, at varmepumpen kører om sommeren, hvor det er varmest og ammoniakfordampning dermed er størst. Sommeren er dog samtidig den årstid, hvor der er mindst brug for varme i stalden. Men i de fleste danske somre vil der trods alt stadigvæk være behov for ekstra varme i smågrise hulerne, og behov for varmt vand til personalets bade og håndvask, samt til vask af stalde. Det er derfor vurderet, at anlægget vil være i drift året rundt.

Varmepumpen vil levere en årlig køleydelse på mindst 8.760 timer/år * 14,12 kW = 123.691 kWh.

Der er stillet vilkår jf. teknologilisten i forhold til ovenstående og i det helt taget til driften, sikkerheden og kontrollen af teknologien, samt egenkontrol. Dette er for at sikre, at funktionen og effekten af anlægget kan udmøntes i den forudsatte ammoniakreduktion jf. teknologilisten.

Vilkårene er stillet for at sikre, at den beskrevne miljøeffekt af gyllekølingssystemet kan opnås i praksis, hvilket er en forudsætning for tilladelsen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra bedriftens anlæg. Der er indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde, hvor der er taget hensyn til den pågældende husdyrproduktion og størrelse.

3.7 EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING

For at kunne dokumentere at miljøtilladelsen og lovgivningen overholdes skal følgende være til rådighed på kommunens forlangende:

- Registrering af årligt forbrug af el og vand.
- Dokumentation for bortskaffelse af affald.
- Logbog over flydelag og dokumentation for 5 års beholderkontrol.
- Produktions-/effektivitetskontroller.
- Dokumentation for drift og effektivitet af gyllekølingsanlægget.
- Dokumentation såfremt der anvendes medicinsk zink til smågrisene.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for miljøtilladelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at der kan meddeles miljøtilladelse uden, at den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne overvågning, egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøtilladelsen overholdes. Dokumentationerne foreligger desuden i en form, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.8.1 **Alternative løsninger**

Der indgår intet nybyggeri i ansøgningen, og der er derfor heller ikke set på alternativer

3.8.2 **0-alternativ**

Et 0-scenariet på denne bedrift vil betyde, at produktionen er fastlåst på nuværende niveau og produktivitetsforbedringer ikke kan udnyttes.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overgang til de nye mere fleksible godkendelser/tilladelser er et nødvendigt skridt for bedriften, hvis den skal kunne udnytte den eksisterende bygningsmasse på et lønsomt niveau.

3.9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Da det ansøgte dyrehold er under grænsen for IE-brug, er der ikke krav om at der i ansøgningen skal redegøres for tiltag i forbindelse med bedriftens ophør.

4 OFFENTLIGHED OG HØRING

Grænseoverskridende virkning

Jf. § 58 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om driften af det ansøgte vil kunne få en negativ betydelig og indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af det ansøgte ikke giver anledning til væsentlige påvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, og derfor ikke er omfattet af krav om offentlig høring forud for behandlingen af ansøgningen.

Udkast i høring/naboorientering

Udkastet til miljøtilladelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent.

Udkastet til miljøtilladelse har været i høring hos ansøger, ansøgers konsulent, naboer samt øvrige parter med høringsfrist den **XX. xx 2020** jf. § 56 i husdyrloven.

SIDE 37/37

Øvrige parter omfatter de nærmeste naboer, som eventuelt kan blive berørt af dyreholdet. Omfanget af høringsparter i området omkring bedriften er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 604 meter

Der er ikke gennemført høring af ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til bedriften Sakskøbingvej 15, ud over de ovenfor anførte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Der er (ikke) indkommet (følgende) bemærkninger eller indsigelser i høringsperioden.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan den ansøgte overgang til miljøtilladelse efter de nye regler gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte produktion heller ikke give anledning til væsentligt ændrede forhold for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, lugt, fluer eller det samlede visuelle indtryk af bedriften. Ved overholdelse af de vilkår miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området omkring produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til den ansøgte produktion, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i tilladelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan bedriften drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af bedriften kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugloven, herunder at projektet ikke skader beværingsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

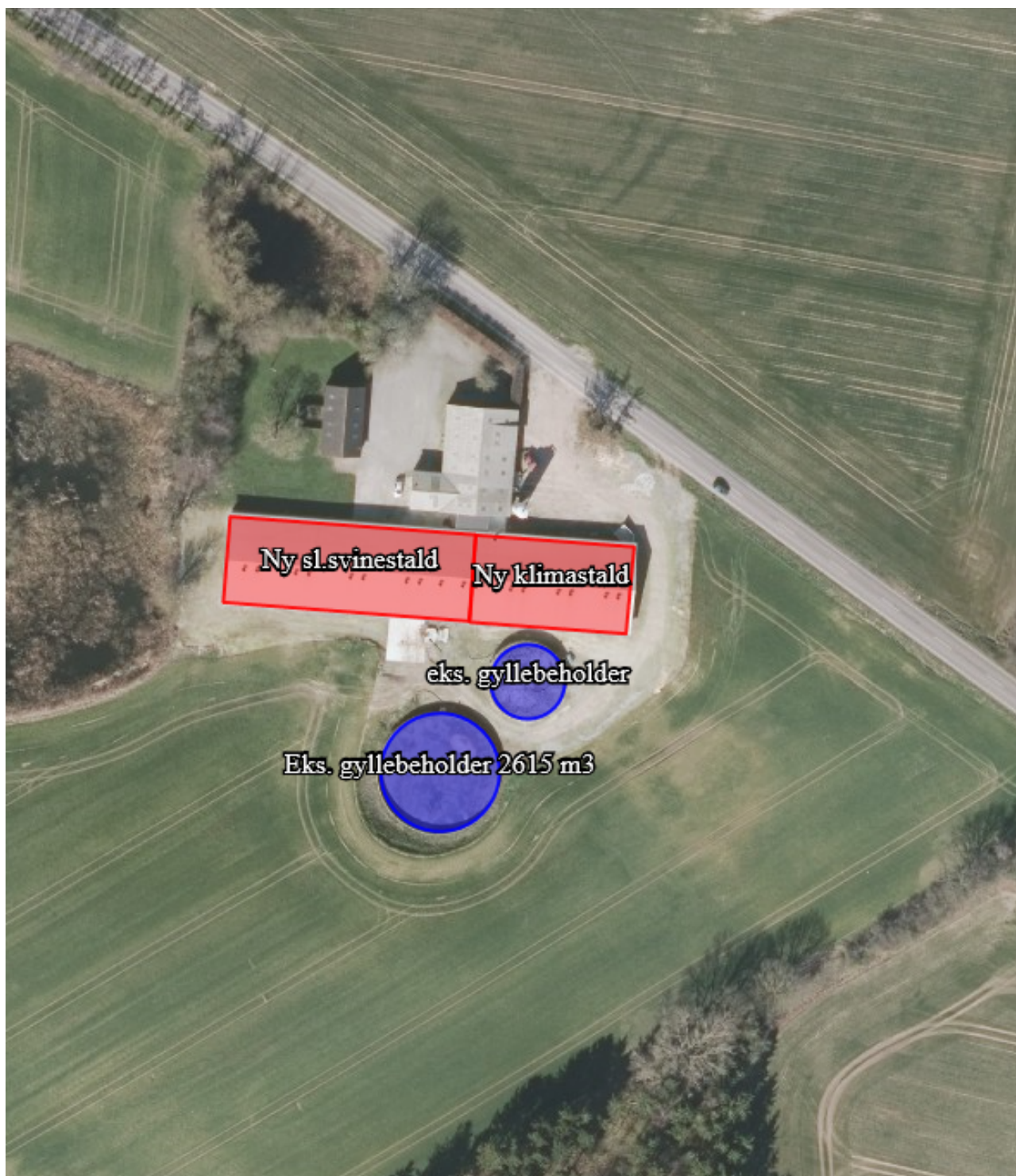
6 BILAG

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Naturnotat

Bilag 3: Gyllekølingsberegning

Bilag 1: Situationsplan

Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 B MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

SAKSKØBINGVEJ 15, 4880 NYSTED

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	8
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	10

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

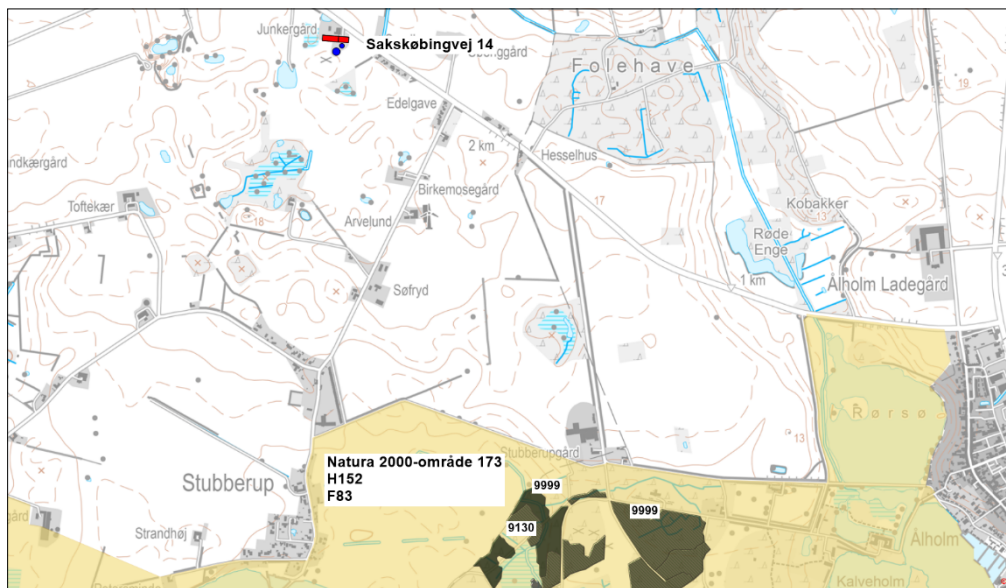
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til husdyrbruget er beliggende fra ca. 1,7 km og der over syd for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 1. Naturområdet er de kortlagte habitatnaturtyper 9999 Elle- og askeskov og 9130 Bøg på muld. Alle naturområderne ligger i habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, som er en del af Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

Kort 1. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173.

De anbefalede tålegrænser for naturområderne er (jf. Notat fra DCE af 6-9-2018):

9999 Elle- og askeskov: 10-20 kg N/ha/år

9130 Bøg på muld: 10-20 kg N/ha/år

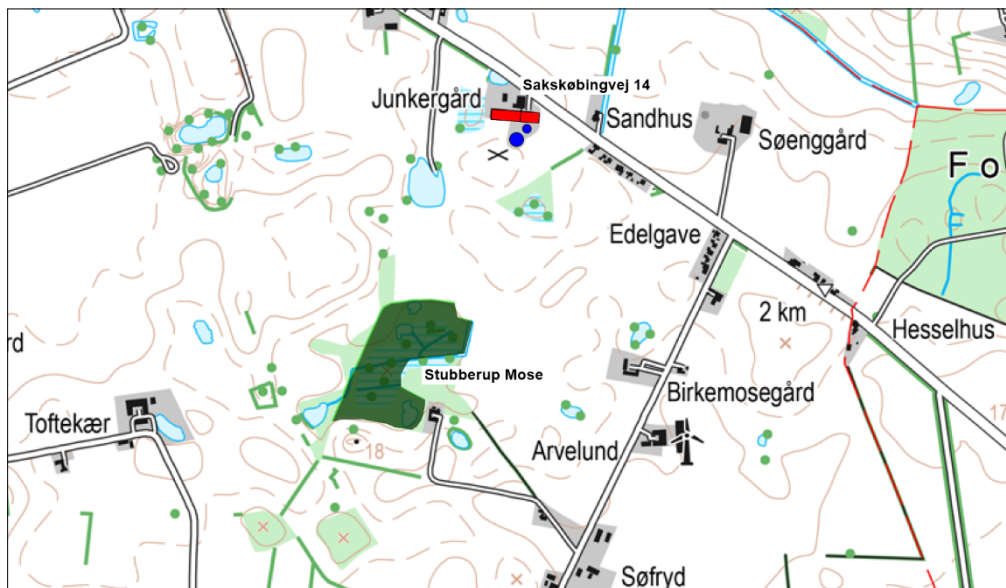
Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal beregnet til 11,4 kg N/ha/år i området omkring naturområderne.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmose, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg NH₃-N/ha.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Stubberup mose, der ligger ca. 370 m syd for stald og lager, se kort 2. Stubberup mose er et botanisk interessant område med en rest af højmose og flere sjældne og sårbare arter. Mosen er fredet. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,2 kg NH₃-N/ha i naturområdet.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

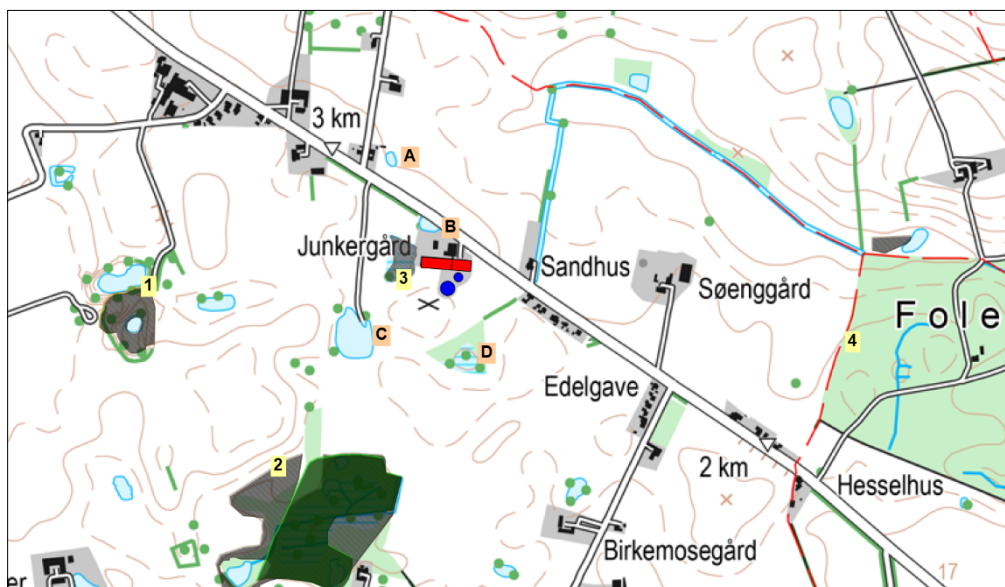
Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,4 - 14,1 kg N/ha i området, hvor Saksøbingvej 15 ligger jf. "National - Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring husdyrbruget ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningssystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.

I forbindelse med udarbejdelsen af den eksisterende godkendelse af husdyrbruget er der foretaget besigtigelse af naturområderne d. 15-12-2015. Enkelte områder er endvidere besigtiget ved kortlægningen af kategori 3-natur i sommeren 2019.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-4) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A-D).

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Saksøbingvej 15.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1.	Overdrev og mose	Skovhullæbe, Grøn frø, Stor vandsalamander, Grønbroget tudse	0,1 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
2. Stubberup Mose	Mose	Springfrø	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
3.	Mose	-	1,3 kg NH ₃ -N/ha	-3,2 kg NH ₃ -N/ha
4. Folehave Skov	Skov	-	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha

Lokalitet 1 ligger ca. 510 m vest for husdyrbruget og består af henholdsvis et overdrev og en mose. Naturområdet er udviklet i en tidligere lergrav. Dele af området slås, mens andre dele er under tilgroning med bl.a. pil og korbær. Der er en del planter af den invasive art Kæmpe-bjørneklo, som stedvist bekæmpes. Vegetationen i området består af karakteristiske arter for de to naturtyper, og naturtilstanden er ringe (IV). Trods dette huser området flere fredede arter – dels padder, dels orkideen Skovhullæbe.

Den nordvestlige del af Stubberup Mose (lokalitet 2) er et fugtigt og sumpet område, der er bevokset med pil i den vestlige ende. Mosen ligger ca. 425 m sydvest for husdyrbruget. Vegetationen er alsidig og karakteristisk for våde naturtyper. Naturtilstanden er moderat

(III). I området lever padden Springfrø, der både er fredet og omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Lokalitet 3 ligger umiddelbart vest for stalden. Mosen er på det meste af arealet tæt bevokset med tagrør samt med partier af dunhammer. I den sydligste del er der nogle områder med åbent vand. Mosen har en moderat naturtilstand (III), og den indeholder ikke sjældne eller særligt sårbare arter.

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Folehave Skov, hvor den nordvestlige del (lokalitet 4) ligger ca. 714 m øst for husdyrbruget. Skoven er fredskov og fremgår af de høje målebordsblade fra perioden 1862-1899 som skov. Skoven består af en blanding af løv- og nåletræer.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 47 – 150 m fra husdyrbruget ligger 4 søer/vandhuller (punkt A-D på kort 3). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er beregnet til 0,0 – 1,1 kg NH₃-N/ha afhængigt af afstanden til vandhullerne/søerne, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Da merdepositionen af ammoniak er mindre end 1 kg NH₃-N/ha eller ubetydeligt derover, vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Sakskøbingvej 15 er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,2 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Sakskøbingvej 15 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes

tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Mosen, der ligger umiddelbart vest for staldene (lokalitet 3), er domineret af tagrør samt dunhammer. Mosen er ikke kvælstoffølsom, og den indeholder ikke særligt følsomme eller sjældne arter. Det vurderes derfor, at naturtilstanden ikke vil blive ændret i negativ retning som følge af merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen på Saksøbingvej 15. På de øvrige kategori 3-naturtyper er merdepositionen af kvælstof beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, og det vurderes på dette grundlag, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Saksøbingvej 15 er område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget er ca. 1,26 km til Natura 2000-området, se kort 1.

Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålende plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 173 (H152 og F83).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårige planter (1210)	Urtebræmme (6430)

	Strandvolde med flerårige planter (1220)	Rigkær (7230)
	Klinter eller klipper ved kysten (1230)	Bøg på mor (9110)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Bøg på muld (9130)
	Strandeng (1330)	Bøg på kalk (9150)
	Forklit (2110)	Ege-blandskov (9160)
	Hvid klit (2120)	*Elle- og askeskov (91E0)
	*Grå/grøn klit (2130)	
	Klitlavning (2190)	* angiver prioriteret naturtype eller art
	Kransnållalge sø (3140)	
Arter:	Skæv vindesnegl	Damflagermus
	*Eremit	Gråsæl
	Stor vandsalamander	Spættet sæl
	Bredøret flagermus	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83		
Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende)	Rørhøg
	Rørdrum	Blishøne (rastende)
	Knopsvane (rastende)	Klyde
	Sangsvane (rastende)	Spilletterne
	Sædgås (rastende)	Fjordterne
	Mørkbuget Knortegås (rastende)	Havterne
	Hvinand (rastende)	Dværgterne
	Lille Skallesluger (rastende)	Mosehornugle
	Havørn	Plettet rørvagtel

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er kategori 1-naturtyperne 9999 Elle- og askeskov og 9130 Bøg på muld, som ligger i den nordlige ende af Ålholm Hestehave, se beskrivelse og vurdering i afsnit 1.1.1 og kort 1.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Saksøbingvej 15 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

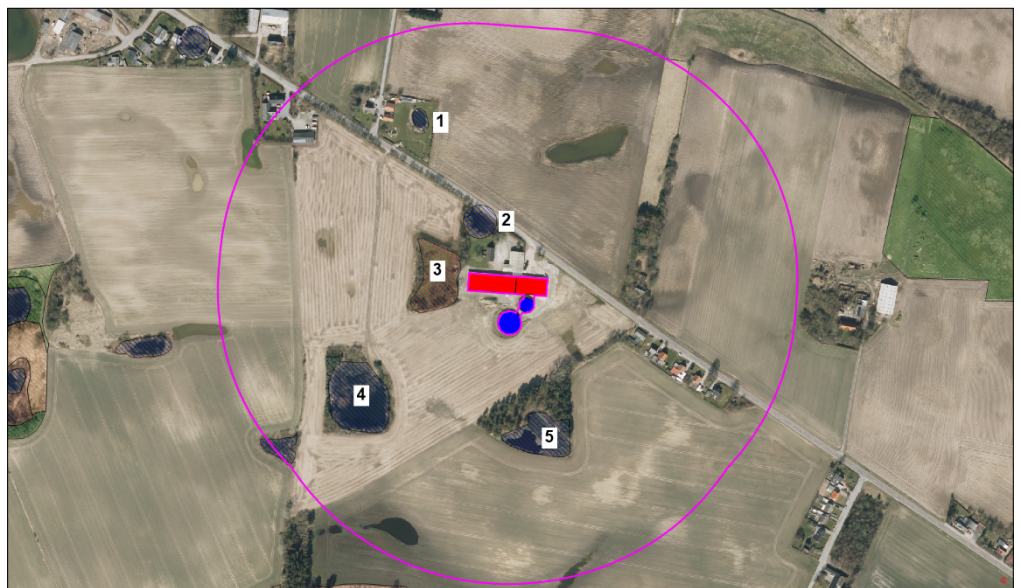
I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 5, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 5, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Beliggenheden af beskyttet natur ved husdyrbruget (vandhuller/søer= blå skraveret signatur og mose= rød skraveret signatur). Den pink streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Tabel 4. Beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

	Afstand fra anlæg	Retning	Totaldeposition	Merdeposition nudrift	Merdeposition 8-års drift
1. Vandhul	178 m	NV	0,8 kg NH ₃ -N/år	0,1 kg NH ₃ -N/år	0,2 kg NH ₃ -N/år
2. Vandhul	47 m	N	5,7 kg NH ₃ -N/år	1,1 kg NH ₃ -N/år	-0,5 kg NH ₃ -N/år

3. Mose	10 m	V	7,0 kg NH ₃ -N/år	1,3 kg NH ₃ -N/år	-3,2 kg NH ₃ -N/år
4. Sø	140 m	SV	0,2 kg NH ₃ -N/år	0,2 kg NH ₃ -N/år	1,1 kg NH ₃ -N/år
5. Sø	100 m	S	0,1 kg NH ₃ -N/år	0,1 kg NH ₃ -N/år	1,1 kg NH ₃ -N/år

Inden for en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der 4 søer/vandhuller og en mose, se kort 4. En beregning af ammoniakdepositionen fra den ansøgte produktion fremgår af tabel 4. I forbindelse med udarbejdelsen af den eksisterende godkendelse af husdyrbruget er der foretaget besigtigelse af naturområderne d. 15-12-2015. Enkelte er endvidere besigtiget ved kortlægningen af kategori 3-natur i sommeren 2019. Besigtigelserne kan ses i Naturdata på Danmarks Miljøportal.

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller, der som minimum er delvist lysåbne. Springfrø er registreret eller vurderes at yngle og/eller raste i 3 vandhuller, som ligger nærmere end 300 m fra stald og lager (lokalitet 1, 2 og 5).

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, vurderes at forekomme på 1 lokalitet, som ligger nærmere end 300 m fra stald og lager (lokalitet 4).

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander vurderes at være potentielt ynglende eller periodevis rastende i 3 af vandhullerne/naturområderne indenfor 300 m fra stald og lager (lokalitet 1, 4 og 5). Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

Grønbroget Tudse findes i dag på 1 lokalitet indenfor 300 m fra stald og lager (lokalitet 1). Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg.

Lokalitet 3 vurderes som ringe egnet som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Tabel 5, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter). Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger eller fældning af større træer.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg NH₃-N/år eller ubetydeligt over 1,0 kg NH₃-N/år, medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 5. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Trolldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
		Stærkt mennesketilknyttet art.
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Krebseklo.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårflyelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>

Beregnings ID (oplyses ved kontakt med Klimadan A/S): **T36738**

Bemærk at nedenstående beregninger er Klimadans ejendom og ikke må udleveres til tredjemand uden forudgående aftale med Klimadan A/S.

Oversigt over miljø krav.

Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens

Teknologiliste 05.02.2018 omkring køling af gylle i svinestalde. Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegning.

Etablering af gyllekøling med træk og slip i alt. 929 m²

Forventet reduktion i ammoniakfordampningen (træk og slip) ud fra beregnet varmebehov. 12,0 %

Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet og eventuelt med frikøling samt heatdump af varme for at opnå den forventede reduktion i ammoniakfordampningen samt sænkning af lugtmission.

Gennemsnitlig køleeffekt i gyllekummen med miljø kit. (Ammoniak reduktion) 15,2 W/m²

Forventet reduktion i ammoniakfordampningen (træk og slip). 12,0 %

Gennemsnitlig forventet reduktion i ammoniakfordampningen. 12,0 %

Energifordeling.

		Effektbehov	Energibehov
Smågrisestald, delvist spaltegulv	-	34,7 kW.	50.000 kWh.
Sygestier	-	5,7 kW.	11.000 kWh.
Slagtesvinestald	-	11,5 kW.	17.600 kWh.
Mandskabsrum	-	1,5 kW.	4.317 kWh.
Stuehus	-	7,1 kW.	20.432 kWh.
Andet	-	0,0 kW.	70.000 kWh.
Samlet behov.	-	60,6 kW.	173.348 kWh.

Det samlede energibehov svarer til følgende. 20.394 ltr. Olie.

Bemærk at ovenstående beregninger er vejledende og er udført på baggrund af oplysninger fra kunden og erfaringstal fra Klimadan.

